

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี และเปรียบเทียบความต้องการในการใช้กับการใช้ทรัพยากรห้องสมุด รวมทั้งศึกษาปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

การวิจัยครั้งนี้ มีสมมุติฐานสองประการ ประการแรก คือ อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีใช้หนังสือวิชาการภาษาไทยเพื่อการสอนมากที่สุด ประการที่สอง คือ ความต้องการใช้หนังสือและวารสารวิชาการภาษาไทยของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีสูงกว่าระดับการใช้จริง เนื่องจากยังมีสิ่งพิมพ์ดังกล่าวไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าเพื่อการสอนของอาจารย์

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามแก่อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี จำนวน 104 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปและอภิปรายผลดังนี้

สถานภาพทางการสอนและสภาพการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

สถานภาพทางการสอนของอาจารย์ อันได้แก่ สาขาวิชา กลุ่มวิชาชีพ และระดับที่สอน ผลปรากฏว่า เป็นอาจารย์ที่สอนสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาสามัญสัมพันธ์ สาขาวิชาพาณิชยกรรม และสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ตามลำดับ สำหรับอาจารย์ที่สอนสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมเป็นอาจารย์สาขาวิชาช่างกลโลหะ สาขาวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาช่างก่อสร้าง และสาขาวิชาช่างยนต์ ตามลำดับ เกี่ยวกับกลุ่มวิชาชีพที่สอน

ผลปรากฏเหมือนกันกับสาขาวิชาที่สอน ส่วนระดับที่สอน พบว่า อาจารย์สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม และสาขาวิชาสามัญสัมพันธ์ สอนในระดับปวช.มากกว่าสอนทั้งระดับ ปวช. และปวส. มีเพียงอาจารย์สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์เพียงสาขาวิชาเดียวที่สอนทั้งระดับ ปวช. และปวส. ทั้ง 2 ระดับมากกว่าสาขาวิชาอื่น

สภาพการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี อันได้แก่ ความถี่ในการใช้ห้องสมุด เวลาในการใช้ และประเภทของบริการที่ใช้ ผลปรากฏว่า อาจารย์เข้าใช้ห้องสมุด 1 ครั้ง/ 2 สัปดาห์ เป็นอันดับแรก รองลงมาเข้าใช้ 1 ครั้ง/1 สัปดาห์ 2 - 3 ครั้ง/ 1 สัปดาห์ 4 - 5 ครั้ง/ 1 สัปดาห์ และเข้าใช้ห้องสมุดทุกวันที่ห้องสมุดเปิดทำการ ตามลำดับ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีใช้ห้องสมุด 1 ครั้งใน 1 - 2 สัปดาห์เป็นหลัก สาเหตุที่อาจารย์เข้าใช้ห้องสมุดน้อยครั้งใน 1 สัปดาห์ เป็นเพราะว่า อาจารย์มีภาระกิจ ในการสอนมาก วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีจัดการเรียนการสอนเป็น 2 ภาค คือ ภาคเช้าและ ภาคบ่าย ซึ่งในแต่ละภาคมีช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกัน จึงทำให้อาจารย์มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด ไม่มากนัก ดังนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่จึงเข้าใช้ห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่างจากการสอนมากกว่าที่จะ ใช้ห้องสมุดในตอนเย็นหลังเลิกงาน และในวันเสาร์ ซึ่งในวันเสาร์วิทยาลัยจัดการเรียนการสอน เพียง 2 กลุ่มวิชาชีพเท่านั้น คือ กลุ่มวิชาชีพช่างก่อสร้าง และกลุ่มวิชาชีพช่างกลโรงงาน อาจารย์จึงใช้ห้องสมุดในวันเสาร์น้อย

ในคำสัมภาษณ์ที่พบว่า อาจารย์เกือบครึ่งหนึ่งใช้บริการยืมซึ่งถือได้ว่า เป็นบริการ หลักของห้องสมุดมากที่สุด สำหรับบริการอ่านในห้องสมุดอาจารย์ใช้ในระดักรองลงมา ทั้งนี้ เนื่องจากอาจารย์มีความรับผิดชอบหลายด้าน และสอน 2 ภาคซึ่งได้กล่าวมาแล้ว จึงไม่มี เวลาว่างพอสำหรับการอ่านในห้องสมุด ส่วนบริการหนังสือสำรองเป็นบริการที่อาจารย์ใช้น้อย ที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากตำราเรียนประกอบรายวิชาต่าง ๆ ในห้องสมุดมีเพียงพอสำหรับการค้นคว้า ในรายวิชาที่สอนแล้ว

การใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอน

ประ เภทของทรัพยากร

ในเรื่องของการใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแต่ละประ เภท เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้และความต้องการในการใช้ พบว่า ระดับการใช้และระดับ ความต้องการมีความแตกต่างกันสำหรับทรัพยากรบางประเภทดังนี้ ทรัพยากรที่มีการใช้ระดับ

ปานกลางแต่มีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ หนังสือวิชาการ ทรัพยากรที่มีการใช้น้อยแต่ต้องการใช้ระดับปานกลาง ได้แก่ พจนานุกรมและสิ่งพิมพ์รัฐบาล สำหรับทรัพยากรที่มีการใช้ระดับน้อยมาก แต่อาจารย์ผู้ตอบมีความต้องการใช้ในระดับน้อย และระดับปานกลาง ได้แก่ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ นามานุกรม บรรณานุกรม และกฤตภาค ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวเหล่านี้ห้องสมุดควรพิจารณาจัดหาให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งานของอาจารย์

เนื้อหาของทรัพยากร

ทรัพยากรที่มีการใช้น้อยแต่มีความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ ทรัพยากรที่มีเนื้อหาทางด้านธุรกิจและการจัดการธุรกิจ ภาษาศาสตร์ และโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับทรัพยากรที่มีการใช้น้อยมาก แต่อาจารย์มีความต้องการในระดับน้อย ได้แก่ ทรัพยากรที่มีเนื้อหาทางด้านภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์

ภาษาของทรัพยากร

สำหรับภาษาของทรัพยากรห้องสมุดที่ใช้ พบว่า อาจารย์ส่วนมากใช้ทรัพยากรภาษาไทยเป็นหลัก รองลงมาคือ ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีอาจารย์จำนวนน้อยมากที่ใช้ภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียว การใช้ทรัพยากรภาษาอังกฤษน้อยเพราะว่า วิทยาลัยจัดการเรียนการสอนในระดับอนุปริญา ดังนั้น การค้นคว้าไม่ต้องอาศัยทรัพยากรภาษาอังกฤษมากนัก ประกอบกับทรัพยากรในห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย และในปัจจุบันมีการผลิตหนังสือตำราภาษาไทยมากขึ้นในหลายสาขาวิชา ทั้งการแปลตำราภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยก็เพิ่มขึ้นด้วย จึงทำให้อาจารย์ใช้ทรัพยากรภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ

เมื่อพิจารณาตามประเภทของทรัพยากรห้องสมุดที่เป็นภาษาไทย พบว่า อาจารย์ใช้วารสารทั่วไปมากเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ ใช้หนังสือพิมพ์ หนังสือความรู้ทั่วไป และสิ่งพิมพ์รัฐบาล สำหรับทรัพยากรภาษาอังกฤษ พบว่า อาจารย์ใช้พจนานุกรมมากเป็นอันดับ 1 ซึ่งพจนานุกรมภาษาอังกฤษเป็นไทย รองลงมาคือ ใช้หนังสือวิชาการและหนังสือความรู้ทั่วไป ส่วนการใช้ทรัพยากรห้องสมุดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พบว่า อาจารย์ใช้หนังสือวิชาการและวารสารวิชาการในจำนวนเท่ากันมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ พจนานุกรม และหนังสือพิมพ์ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความต้องการทรัพยากรห้องสมุดภาษาต่าง ๆ พบว่า อาจารย์ส่วนมากมีความต้องการทรัพยากรทุกประเภทเป็นภาษาไทยอันดับ 1 รองลงมาคือ ต้องการทรัพยากรที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเป็นภาษาอังกฤษ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประเภทของทรัพยากรแต่ละประเภทแล้ว พบว่า ทรัพยากรภาษาไทยที่อาจารย์ต้องการมากที่สุดเท่ากันคือ หนังสือความรู้ทั่วไป และสิ่งพิมพ์รัฐบาล รองลงมา ได้แก่ จุลสารและวารสารทั่วไป สำหรับทรัพยากรห้องสมุดที่เป็นภาษาอังกฤษพบว่า อาจารย์ต้องการหนังสือความรู้ทั่วไปมากเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ หนังสือวิชาการ และพจนานุกรม ส่วนทรัพยากรห้องสมุดที่เป็นทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ พบว่า อาจารย์ต้องการหนังสือวิชาการมากเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ พจนานุกรม และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ

สำหรับเนื้อหาทรัพยากรห้องสมุดที่ต้องการ พบว่า อาจารย์มีความต้องการทรัพยากรทุกสาขาเป็นภาษาไทย โดยทรัพยากรที่ต้องการเป็นภาษาไทยเรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาเบ็ดเตล็ด-ทั่วไป ธุรกิจและการจัดการธุรกิจ และคณิตศาสตร์ สำหรับทรัพยากรที่ต้องการเป็นภาษาอังกฤษเรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษาศาสตร์ เครื่องจักรกล และอันดับ 3 ในจำนวนที่เท่ากัน ได้แก่ เบ็ดเตล็ด-ทั่วไป คณิตศาสตร์ เครื่องยนต์ โรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจและการจัดการธุรกิจ ส่วนทรัพยากรที่ต้องการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษาศาสตร์ เครื่องจักรกล โรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจและการจัดการธุรกิจในจำนวนที่เท่ากัน

อายุของทรัพยากร

ในคานอายุของทรัพยากร พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการทรัพยากรปีใหม่ล่าสุดเป็นอันดับแรก อันดับที่ 2 คือ ทรัพยากรที่ไม่จำกัดอายุ อันดับที่ 3 ได้แก่ ทรัพยากรที่มีอายุระหว่าง 1 - 3 ปี อันดับที่ 4 คือ ทรัพยากรที่มีอายุระหว่าง 4 - 6 ปี และอันดับที่ 5 ซึ่งเป็นที่ต่องานน้อยที่สุด คือ ทรัพยากรที่มีอายุระหว่าง 7 - 9 ปี

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภททรัพยากร พบว่า ทรัพยากรในกลุ่มปีใหม่ล่าสุดที่อาจารย์ต้องการมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสารทั่วไป และวารสารวิชาการ ซึ่งทรัพยากรทั้ง 3 ประเภทนี้ เป็นสิ่งพิมพ์ที่หาข้อมูลทันสมัย มีข้อมูลใหม่ล่าสุด สำหรับทรัพยากร

ที่มีอายุระหว่าง 1 - 3 ปี ที่อาจารย์มีความต้องการมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสือทั่วไป หนังสือวิชาการ วารสารวิชาการ และกฤตภาคในจำนวนที่เท่ากัน ทรัพยากรที่มีอายุระหว่าง 4 - 6 ปี ที่ต้องการคือ สารานุกรม หนังสือวิชาการ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ และ พจนานุกรม ส่วนที่มีอายุระหว่าง 7 - 9 ปี พบว่า ต้องการเพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ จุลสารและกฤตภาค ทรัพยากรที่ไม่จำกัดอายุที่ต้องการเป็นอันดับ 1 ได้แก่ พจนานุกรม พจนานุกรมเป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้ได้ตลอดเวลา ผู้ใช้จึงไม่จำกัดอายุของพจนานุกรม อันดับ 2 คือ สารานุกรม และกฤตภาค อันดับ 3 คือ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ และหนังสือรายปี

เมื่อพิจารณาอายุและเนื้อหาวิชา พบว่า ทรัพยากรปีใหม่ที่อาจารย์ต้องการ ได้แก่ ทรัพยากรทางด้านธุรกิจและการจัดการธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม และ เบ็ดเตล็ด-ทั่วไป ซึ่งเนื้อหาทั้ง 3 ด้านนี้ มีความเกี่ยวข้องกับการสอนของทุกสาขาวิชา สำหรับทรัพยากรที่มีอายุระหว่าง 1 - 3 ปี อาจารย์ต้องการทรัพยากรทางด้านคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ ไฟฟ้า และเคมี ส่วนทรัพยากรที่ไม่จำกัดอายุนั้น อาจารย์มีความต้องการทรัพยากรทางด้านภาษาศาสตร์ เบ็ดเตล็ด-ทั่วไป และคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีเนื้อหาไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมาก

ปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ

อาจารย์ประสบปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ โดยเรียงตามลำดับการประสบปัญหามากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้

1. ชื่อเรื่องที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด
2. ทรัพยากรเก่าล้าสมัย
3. ไม่มีคู่มือค้นหาเรื่องที่ต้องการ
4. ไม่ทราบวิธีค้นหาเรื่องที่ต้องการ
5. ทรัพยากรอยู่ในสภาพชำรุด
6. การจัดแยกจากหนังสือทั่วไปแต่ไม่ได้จัดหมวดหมู่ซึ่งยากแก่การค้น
7. จัดเก็บทรัพยากรไม่เป็นระเบียบ ยากแก่การค้น
8. นำออกไปให้บริการล่าช้า

สำหรับประเภทของทรัพยากรที่ประสบปัญหามากที่สุด ได้แก่ หนังสือ โดยประสบปัญหาเกี่ยวกับชื่อเรื่องที่ต้องการไม่มีในหอสมุดและหนังสือเก่าล้าสมัย รองลงมา ประสบปัญหาในการใช้หนังสืออ้างอิง วารสาร จุลสาร กฤตภาค และหนังสือพิมพ์ โดยปัญหาที่ประสบได้แก่ ชื่อเรื่องหนังสืออ้างอิงที่ต้องการไม่มีในหอสมุด การจัดเก็บไว้ในตู้ปิดไม่สะดวกในการใช้ และหนังสืออ้างอิงเก่าล้าสมัย ส่วนวารสารปัญหาที่ประสบได้แก่ ชื่อเรื่องที่ต้องการไม่มีในหอสมุด สำหรับจุลสาร กฤตภาค และหนังสือพิมพ์ ผู้ใช้ประสบปัญหาไม่มีคู่มือค้นหาเรื่องจากจุลสาร ไม่ทราบวิธีค้นหา กฤตภาค และหนังสือพิมพ์นำออกให้บริการล่าช้า

การทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีใช้หนังสือวิชาการภาษาไทยเพื่อการสอนมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คือ

อาจารย์ทุกสาขาวิชาใช้หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก (3.07) รองลงมาคือ ใช้หนังสือวิชาการ (3.00) โดยการใช้อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยังใช้วารสารทั่วไป และวารสารวิชาการซึ่งใช้ในระดัใกล้เคียงกัน และเป็นการใช้ในระดัปานกลางเช่นกัน (2.86, 2.85) และใช้หนังสือความรู้ทั่วไป (2.64) ดังนั้น ผลการวิจัยโดยรวมแล้วจึงไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ใดที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาการใช้ทรัพยากรหอสมุดโดยจำแนกตามสาขาวิชาของผู้ตอบ พบว่า ทรัพยากรที่อาจารย์สาขาวิชาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้างใช้เหมือนกันเป็นอันดับแรก ได้แก่ หนังสือวิชาการ ในขณะที่อาจารย์สาขาวิชาช่างกลโลหะ พาณิชยกรรม และสามัญสัมพันธ์ ใช้หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก ส่วนอาจารย์สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ใช้วารสารทั่วไปเป็นอันดับแรก โดยการใช้อยู่ในระดัปานกลางทั้งสิ้น

การที่อาจารย์สาขาวิชาช่างกลโลหะ พาณิชยกรรม สามัญสัมพันธ์ และคหกรรมศาสตร์ไม่ใช้หนังสือวิชาการเป็นอันดับแรก อาจเป็นเพราะว่า สาขาวิชาช่างกลโลหะมีการเรียนการสอน

เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกล การเชื่อมโลหะ โรงงานอุตสาหกรรม และธุรกิจและการจัดการธุรกิจ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลที่ทันสมัย ทันทีกับความเปลี่ยนแปลงของวงการอุตสาหกรรม ดังนั้น อาจารย์สาขาวิชานี้จึงใช้หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก สำหรับสาขาวิชาพาณิชยกรรมซึ่งมีการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ กฎหมาย การศึกษา การพาณิชย์ ขนบธรรมเนียมประเพณี และธุรกิจและการจัดการธุรกิจ ดังนั้น อาจารย์สาขาวิชานี้จึงใช้หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก เพราะหนังสือพิมพ์มีข้อมูลที่ทันกับความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจและการพาณิชย์ของประเทศ ส่วนอาจารย์สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ใช้วารสารทั่วไปเป็นอันดับแรก อาจเป็นเพราะว่าสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์มีการเรียนการสอนในวงกว้าง ครอบคลุมทั้งคานอาหารและการแต่งกาย เพราะฉะนั้น วารสารทั่วไปที่อาจารย์ใช้จึงมีความครอบคลุมในเรื่องทั้งสองด้านนี้

เมื่อจำแนกการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ตามภาษา พบว่า อาจารย์ใช้ทรัพยากรภาษาไทยเป็นหลัก โดยใช้วารสารทั่วไปภาษาไทยเป็นอันดับแรก (88 คน) รองลงมา ใช้หนังสือพิมพ์ (79 คน) หนังสือความรู้ทั่วไป (74 คน) สิ่งพิมพ์รัฐบาล (73 คน) และหนังสือวิชาการ (67 คน) ตามลำดับ จากข้อมูลที่ปรากฏจะเห็นว่าหนังสือวิชาการภาษาไทยนั้นมีอาจารย์ใช้จำนวนน้อย กล่าวคือ 67 คน จากทั้งหมด 104 คน อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า อาจารย์จำนวนน้อยที่สุดใช้หนังสือวิชาการภาษาไทย ทั้งนี้เพราะว่า เมื่อพิจารณาการใช้ทรัพยากรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พบว่า มีอาจารย์อีก 21 คน ใช้หนังสือวิชาการเป็นอันดับแรก ซึ่งในจำนวนผู้ตอบ 21 คน ที่ตอบว่า ใช้หนังสือวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษนั้น ย่อมมีจำนวนหนึ่งที่ใช้หนังสือวิชาการภาษาไทย

สมมุติฐานที่ 2 ความต้องการใช้หนังสือและวารสารวิชาการภาษาไทยของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีสูงกว่าระดับการใช้จริง เนื่องจากยังมีสิ่งพิมพ์ค้างกล่าวไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าเพื่อการสอนของอาจารย์

ในเรื่องนี้จากการเปรียบเทียบระดับความต้องการและการใช้ พบว่า อาจารย์ใช้หนังสือวิชาการในระดับปานกลาง (3.00) แต่มีความต้องการในระดับมาก (3.82) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า อาจารย์มีความต้องการใช้หนังสือวิชาการในระดับที่สูงกว่าการใช้จริง

สำหรับวารสารวิชาการ ปรากฏว่า อาจารย์มีการใช้ระดับปานกลาง (2.85) และมีความต้องการในระดับปานกลางเช่นเดิม (3.35) จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่า ระดับการใช้และระดับความต้องการไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า ค่าเฉลี่ยความต้องการวารสารวิชาการสูงกว่าค่าเฉลี่ยของการใช้

การที่อาจารย์ต้องการใช้หนังสือวิชาการและวารสารวิชาการ เป็นเพราะว่า ทรัพยากรสองประเภทนี้สำคัญต่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเรื่องทางวิชาการมากที่สุด

จากสมมุติฐานข้อ 2 ที่ได้ตั้งไว้ว่า อาจารย์ต้องการหนังสือวิชาการและวารสารวิชาการสูงกว่าการใช้จริง เนื่องจากสิ่งพิมพ์ดังกล่าวมีไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้า ซึ่งปรากฏว่า ทรัพยากรทั้งสองประเภทมีในหอสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ดังนี้ หนังสือวิชาการ มีจำนวน 9,520 เล่ม วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีมีอาจารย์ทั้งหมด 104 คน ซึ่งเมื่อคู่อัตราเฉลี่ยพบว่า มีหนังสือวิชาการ 9 เล่ม ต่ออาจารย์ 1 คน และวารสารวิชาการ 62 ชื่อ ต่ออาจารย์ 104 คน ซึ่งมาตรฐานหอสมุดวิทยาลัย 1985 กล่าวไว้ว่า อาจารย์ 1 คน ควรมีหนังสือสำหรับค้นคว้า 100 เล่ม หอสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีจึงมีหนังสือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ความต้องการใช้ของอาจารย์จึงมีสูงกว่าการใช้จริง

เมื่อพิจารณาภาษาของทรัพยากร แม้ว่าโดยรวมอาจารย์ต้องการทรัพยากรภาษาไทยเป็นหลัก แต่สำหรับหนังสือวิชาการภาษาไทยแล้ว อาจารย์ที่ต้องการหนังสือวิชาการภาษาไทย มีจำนวนน้อยกว่าอาจารย์ที่ใช้วารสารวิชาการภาษาไทย คือ 44 คน และ 67 คน ในขณะที่อาจารย์ที่ต้องการวารสารวิชาการภาษาไทยมีจำนวนไม่ต่างกับอาจารย์ที่ใช้วารสารภาษาไทยคือ 64 คน และ 65 คน อย่างไรก็ตาม ยังมีอาจารย์อีกจำนวนหนึ่งที่ต้องการหนังสือวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (48 คน) และวารสารวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (36 คน) ซึ่งจำนวนอาจารย์ที่ต้องการหนังสือวิชาการและวารสารวิชาการทั้งสองภาษานี้มีสูงกว่าจำนวนอาจารย์ที่ใช้หนังสือวิชาการและวารสารวิชาการทั้งสองภาษา (21 คน) (ดังตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 สรุปเปรียบเทียบความต้องการและการใช้หนังสือและวารสารวิชาการ

ทรัพยากร	จำนวนอาจารย์ผู้ตอบ	
	การใช้	ความต้องการ
หนังสือวิชาการ		
ภาษาไทย	67	44
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	21	48
วารสารวิชาการ		
ภาษาไทย	65	64
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	21	36

ดังนั้น ในเรื่องของความต้องการหนังสือและวารสารวิชาการภาษาไทย จึงไม่อาจสรุปได้ว่า อาจารย์ต้องการหนังสือและวารสารวิชาการภาษาไทยมากกว่าการใช้จริง เพราะอาจารย์ส่วนหนึ่งต้องการใช้ทรัพยากรทั้งสองประเภทนี้ทั้งสองภาษา

การประยุกต์ผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถประยุกต์เป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดหาทรัพยากร การบริการ และการแก้ปัญหาของห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ได้ดังนี้

การจัดหาทรัพยากร

1. ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนของวิทยาลัย คือ สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม คหกรรมศาสตร์ พาณิชยกรรม และสามัญสัมพันธ์ เนื่องจาก การวิจัยปรากฏผลว่า อาจารย์ในสาขาวิชาใดก็มีความต้องการทรัพยากรในสาขาวิชาของตน

2. ควรจัดทำหนังสือวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หนังสือพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ วารสารทั่วไปภาษาไทย หนังสือความรู้ทั่วไปทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สิ่งพิมพ์รัฐบาลภาษาไทย พจนานุกรมภาษาอังกฤษ และจุลสารภาษาไทยให้มากขึ้นกว่าเดิม เพราะการวิจัยปรากฏผลว่า ทรัพยากรดังกล่าวอาจารย์มีความต้องการใช้ ส่วนเนื้อหาที่ต้องการมากคือ เนื้อหาทางด้านธุรกิจและการจัดการธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม และภาษาศาสตร์

3. ควรจัดทำทรัพยากรที่มีอายุใหม่ล่าสุด ดังนี้คือ หนังสือพิมพ์ วารสารทั่วไป และวารสารวิชาการ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับธุรกิจและการจัดการธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม และ เบ็ดเตล็ด-ทั่วไป ทรัพยากรที่ควรจัดทำโดยไม่จำกัดอายุ ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม กฤตภาค และอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ และรวมถึงทรัพยากรที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ เบ็ดเตล็ด-ทั่วไป และคณิตศาสตร์ ส่วนทรัพยากรที่มีอายุระหว่าง 1 - 3 ปี ที่ควรจัดทำ ได้แก่ หนังสือทั่วไป หนังสือวิชาการ วารสารวิชาการ และกฤตภาค รวมถึงทรัพยากรที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ ไฟฟ้า และเคมี

การบริการ

บริการของห้องสมุดที่อาจารย์ใช้พบว่า อาจารย์ใช้บริการการยืมมากที่สุด รองลงมา คือ บริการอ่านในห้องสมุด บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และบริการหนังสือสำรอง บรรณารักษ์ควรแนะนำบริการที่อาจารย์ใช้น้อยคือ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และบริการหนังสือสำรอง โดยการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วถึงกัน

การแก้ปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

ปัญหาที่อาจารย์ประสบมากที่สุด คือ ชื่อเรื่องที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ทรัพยากรเก่าล้าสมัย และไม่มีคู่มือค้นหาเรื่องที่ต้องการ ซึ่งทั้ง 3 ปัญหาดังกล่าว อาจารย์ประสบปัญหากับหนังสือ หนังสืออ้างอิง และวารสาร ดังนั้น บรรณารักษ์จึงควรแก้ปัญหาเหล่านี้โดยการสำรวจความต้องการใช้ทรัพยากรของอาจารย์ก่อนที่จะมีการจัดทรัพยากรเข้าห้องสมุดทุกครั้ง โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ในการเสนอแนะรายชื่อทรัพยากร ในเรื่องของทรัพยากรที่เก่าล้าสมัยนั้น ห้องสมุดควรมีการประเมินทรัพยากรเพื่อคัดทรัพยากรที่ไม่ตรงตามหลักสูตรออก

ใช้ทรัพยากรมีความทันสมัย สอดคล้องกับการเรียนการสอนของวิทยาลัย นอกจากนี้ หอสมุดควรจัดทำเครื่องมือในการช่วยค้นหาเรื่องที่ต้องการให้สมบูรณ์ เช่น บัตรรายการ บัตรครรชนวารสาร เป็นต้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาการใช้ทรัพยากรของหอสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี พบข้อจำกัดคือ ผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านตอบแบบสอบถามการใช้ทรัพยากรของหอสมุดโดยไม่ได้เน้นเพื่อการสอน แต่เป็นไปในลักษณะใช้ทรัพยากรของหอสมุดโดยทั่วไป ซึ่งคำตอบบางคำตอบอาจมีผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรเพื่อการสอนที่แท้จริง

แนวทางการวิจัยในอนาคต

ควรมีการศึกษาอย่างละเอียดในเรื่องต่อไปนี้

1. การใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรของหอสมุดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานจัดหาทรัพยากรของหอสมุดให้ดีขึ้น
2. การศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในวิทยาลัยเทคนิคอื่น ๆ ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรเข้าหอสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้ของอาจารย์
3. บทบาทและความสนับสนุนของฝ่ายบริหารสถานศึกษาที่มีต่อหอสมุดในทุก ๆ ด้าน